

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Atlas minor Gerardi Mercatoris

Mercator, Gerhard

Amsterodami, 1610

Tartaria, sive Magni Chami imperium

[urn:nbn:de:bsz:31-118360](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-118360)

Tartaria, five Magni Chami Imperium.

Regio.

Situ.

Cæli qualitas.

Soli fertilitas.

Animalium va-
rietas.Imperium ma-
jorem.

TARTARIA, seu ut existimat Ioannes Leunclavius, *Tataria*, Regnum amplissimum est: præter enim Europæ partem, etiam Sarmatiam omnem Asiaticam complectitur, cum Scythia & Serica, quam nunc vocant *Cathiao*. Nomen habet a fluvio *Tartaro*, qui eam partem irrigat quæ a nostris *Magog*, ab accolis *Mongul* dicitur. Sita ad Septentrionem, ab Ortu potentissimum illud Chinæ Regnum habet, a Meridie Indiam, Gangem fl. & Oxum, ab Occidente Mare Caspium & Poloniam, inde Moscoviz contermina est, & a Septentrione Mari Glaciali, ubi profus ignota est & inhabitata putatur & inculta. Aer hic & Cælum imtemperatum & mirificum, tonitrua & fulgura in æstate adeo horrenda, ut præ timore homines intereant: jam calor magnus est, mox frigus, & densissimæ nives cadunt. Ventorum frequenter tam validi flatus, ut equitates detineant & ad terram homines dejiciant, arbores radicitus evertant, multaque damna inferant. In hyeme ibi nunquam pluit, in æstate frequenter, sed adeo parce, ut vix terra madefiat. Regio tamen Tritici, Orizæ ac similium Frugum ferax esse dicitur: ac Serico, Zingibere, Cinnamomo, Pipere, Caryophyllis, Rhabarbaro & Saccaro abundare: Musco item, Pice, & alicubi etiam Auro & Argento. Hic paucis in locis Vinum colligitur, & tota Provincia Cataiæ Vinum non profert. Sunt & Saxa nigra fossilia ad ignem idonea quæ ex Montibus eruuntur: iis ob lignorum penuriam ad ignem struendum utuntur. Est præterea hic passim Boum, Caprearum, Hircorum & Porcorum magna copia, & imprimis Equorum ac Iumentorum multitudo pene incredibilis. In Epistolis Târtaricis legimus *Tartarorum Imperatorem* alere Equarum candidissimarum decem millia, quarum Lac bibat. Alere præterea xx Venatorum millia, & Accipitrarios decies mille. Plena quoque Avium, ut Phasianorum, Gruum & similium. In ea parte Tartaræ quam Zavo-henses Tartari tenent ferunt semen esse, semini Melonis simillimum, sed minus & oblongum: ex eo si feratur, plantam succrescere quam *Boranet* i. Agnum vocant. Crescit enim Agni figura, ad pedum fere ternum altitudinem: quem pedibus, unguis, auribus, toto capite, præterquam cornibus repræsentat. Pro cornibus pilos gerit singulares, cornu specie. Obducitur corio tenuissimo, cujus detracti usus ad capitum tegmina incolis. Ferunt, internam pulpam Cammari carnes referre: ceterum è vulnere quoque sanguinem manare. Dulcore esse admirabili. Radicem humo exsertam, surrigere ad umbilicum usque. Illud etiam miraculi fovet magnitudinem: quamdiu vicinis obsidetur herbulis, tamdiu vivere, quasi agnum in læto pabulo: absuntis illis tabescere atque interire: idque non solum vel casu, vel tractu temporis, sed etiam experiundi gratia subtractis atque ablatis evenire. Illud etiam auget admirationem: appeti eam a Lupis ceterisque animalibus rapacibus. In ciuitate, *Quelinsu* reperiuntur Gallinæ, quæ loco pennarum pilos habent instar Felium nigri scilicet coloris, sed ova edunt optima. Primum ex Tartarorum gente Imperatorem, qui Regnum acquisivit & Legibus constituit atque judiciis, nominant *Changium* *Canem* vel *Chamum*. (Hic Paulo Veneto *Cinchis* dicitur). Ejus ætas incidit in annum Christi millesimum ducentessimum secundum. Ferus

Ferus ante hunc gentis cultus, sine moribus, sine lege, sine civili consuetudine, obscuri inter Scythas nominis, finitimis vestigialis de re pecuaria, quam exercebat. Ab hoc Changio caterorum Principum origo est. Propterea gavit hic Imperium incredibili celeritate, a Syarum regione & Oceano usque ad Caspium mare. Hujus filius fuit *Jocucham*, qui genuit *Zancham* tertium Imperatorem qui ab aliis *Bathi* nominatur. Hic devastavit Russia m, Poloniam, Silesiam, Moraviã & Hungariam. Quartus ex *Bathi* genitus fuit *Temir Culu*, qui est *Tamberlans*, in Historiis ob summam tyrannidem notus, qui totam Asiam vastavit, ac usque ad Ægyptum penetravit. Hic Imperatorem Turcarum *Baiatzetum* vicit & captum aureis compedibus vincitum in cavea per Asiam traduxit. Quintus Imperator ex *Temir Culu* progenitus fuit *Temir Gzar*, qui adversus Cruciferos Prussiae fortiter pugnas ferro occubuisse dicitur. Sextus Imp. ex *Temir Gzar* genitus fuit *Macmetzar*. Hujus filius *Armetzar* VII Imp. Hic genuit *Sziachmet* VIII Imperatorem. Dividitur autem Tartaria in plures partes. *Minorem*, quæ Europam spectat & inter Borylthenem & Tanaim conclusa, complectitur Tauricam Chersonesum, quam obtinent Præcopenfes. De hac in Europa diximus. *Tartariam desertam*, in qua multæ hordæ: *Zagatar*, quæ Scythia est intra Imaum: *Cataio* cum regno *Tangut*, quæ antiquorum est Scythia extra Imaum, & Serica regio: ac denique *Antiquam Tartariam*, Ptolemæo incognitam. Metropolis regni est *Cambalu* ad ripam fl. *Polsangi*, cujus spatium est *xxi v* mill. Italicorum. Portæ sunt *xii*. extra quas totidem Suburbia. Emporium istud Gemmarum, Auri, Argenti, Serici est opulentissimum. Ferunt singulis diebus mille currus Serico onustos ex China huc advehi, præter alias Merces. Sunt præterea Urbes multæ insignes, *Samarcauda* a *Tamberlane* condita: *Cuando*, Urbs mercatu celebris, in extrema Tartaria, & aliæ multæ, quas brevilitatis studio prætereo. Lacus in Tartaria plurimi, quos longum esset enumerare, aliquot tamen insigniores recensēbimus. In Provincia *Canielu* Lacus est in quo tanta Margaritarum copia, ut pretium earum omnino vilesceret, si unicuique quantum liberet asportare permitteretur. Quare sub capitis poena cautum est, ne quis in hoc Lacu piscari Margaritas absque permisso Magni Chami audeat. Seatet etiam idem Lacus piscibus. Est & alius in Provincia *Caraim* valde piscosus, centum in ambitu complectens milliaria, & alii. Fluminibus rigatur non paucis, inter quæ fluvius magnus *Pulifachnis* nomine. Hic in Oceanum sese exonerat, perque cum naves multæ plurimis Mercibus onustæ ascendunt. *Caramorān*, qui ob nimiam latitudinem & altitudinem nullum habet pontem: evolitur vero in Oceanum: *Quamu*, habens latitudinem dimidii miliaris, estque admodum profundus & piscosus: *Quiam*, quo major (Paulo Veneto scribente) in Orbe non putatur. Nam latitudo ejus quibusdam locis *x* miliarium, aliis *viii* & in quibusdam *vi*. Longitudo vero ejus patet itinere centum dierum. Reliqua prætereo: ad structuras & Opera publica transfrens. Hic occurrunt multa singularia, cum primis maximum ac pulcherrimum Palatium ex Marmore constructans, & Auro exornatum: a Chamo *Cublai* in civitate *Ciandu* conditum. Est & aliud in civitate *Cambalu*, miro

Urbes.

Flumina.

Opera publica.

miro artificio exstructum, Ambitus ejus quatuor circiter milliarium: quadratura qualibet milliare unum complectente. Est Murus valde spissus, decem passibus in altum confurgens. Superficies extrinseca colore albo & rubeo nitet. In singulis quatuor Muri angulis Palatium pulchrum & magnum. Arcis loco conditum est. Sic in medio cujuslibet quatuor murorum, Palatium egregium exstructum est: eaque in universum viti sunt. In his servantur Arma, Instrumenta, Tormenta & Machinae: Arcus, Sagitta, Pharetra, Calcaria, Frena, Lanceae, Clavae, Nervi, & reliqua in bello necessaria, singulaque Armorum genera in singulis posita sunt Palatiis. In spatio vero medio interiori est Regium Palatium, scilicet in quo Rex commoratur. Caret Tabulatis: Pavimentum vero exteriori fundo praeminet decem palmis. Tectum altum est valde, pictura exornatum. Parietes Atriorum & Conclavium Auro & Argento fulgent. Vbique picturae pulcherrimae & bellicarum rerum Historiae sese ingredientium oculis offerunt, vivis coloribus & rutilanti Auro coruscantes. Habet Magnus Cham duodecim Barones aulicos, qui triginta quatuor Praefecti sunt Provinciis: horum officium est, ut singulis Provinciis duos praeficiant Rectores, ac regis exercitibus in locis ubi morantur, res necessarias provideant & quicquid decernunt, Regi indicant, qui sua auctoritate id confirmat, quod illi statuendum duxerint. Malefactores hoc modo apud Tartatos puniuntur. Siquis furatus fuit rem vilem, & vita privati non committitur, caditur fuste septies: accipiens septemdecim plagas, aut viginti septem, aut XLVII pro magnitudine peccati: idque usque ad centum, addendo semper decem. Nonnulli tamen nonnunquam ex his percussionebus moriuntur. Quod si quis furatus fuit equum vel rem aliam, ob quam mortem meruit, gladio in viscera merso occiditur. Quod si vitam redimere voluerit, noncuplum reddet. In adulterio deprehensi tam vir quam mulier, Lege ipsa occiduntur. In Hordas Tartari dividuntur, quae vox illis Coetum Conventumque plurium significat. Sed ut varias longe lateque distantes Provincias incolunt, ita neque in moribus aut vitae genere omnes conveniunt. Homines statura quadrata, lata facie & obesa, oculis contortis & concavis, sola barba horridi, caetera rasi: corpore valido, animo audaci: inediae & laboris patientissimi: equitantes, si fames sitisque illos vexaverit, equis quibus insident venas solent incidere, eorumque sanguinem bibere. Natio profana est & barbara, jus ipsis in armis, Lex in robore & viribus. Domos multi non habent sed pro his Plaustra. Et quoniam incertis vagantur Sedibus. Stellarum, imprimis vero Poli Arctici, ad spectu cursum suum dirigere solent. Vno in loco non diu commorantur, rati gravem esse infelicitatem diu in eodem loco harrere. Pecuniae usum non habent; itaque res pro rebus commutant. Ismaelitas se esse dicunt, idque etiam praeseferunt: Mahumeti Legem admiserunt anno MDCCCXVI, vescuntur Tartari cibis grossioribus, praesertim carnibus, usque crudis aut semicoctis: Lacte, Caseo: A Suilla abstinere. Bibunt Lac Equarum, quod ita praeparare norunt, ut videatur esse Vinum album, non admodum insipidus potus. Victus immundissimi sunt, utpote qui mensas mappis non operiant, mantilibus non utantur, quum manus non lavent, non corpus, non vestimenta. Bibunt etiam Aquam, Lac & Cerevisiam ex Milio coctam.

*Opera publica.**Ratio gubernandi.**Leges & Instituta.**Mores.**Victus.*

K k k k ij

CHINAE